

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

I. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM.

Ára: 30 fillér.

1959. JÚNIUS 2.

„A nyílt önbírálat kommunista módszerével”

Alig néhány hete zajlottak le a pártcsoportok és taggyűlések vitái az egyetemi párt-szervezet politikai helyzetéről és nemrég fejeződtek be az SZKP XXI., rendkívüli kongresszusa anyagát feldolgozó szemináriumok, a tanév eme legjelentősebb politikai eseményei az őszi országgyűlési és tanácsválasztásokat a KMP és a Tanácsköztársaság 40 éves évfordulójával kapcsolatos egyetemi megmozdulásokat követően. Ha a két időszak párt-politikai munkáját összevetjük, a leglényegesebb új, bár kezdeti, de

fontos eredményeket hozó momentum a tavaszi időszak párt-politikai munkájában az ideológiai színvonal emelkedése.

A politikai munka ideológiai színvonalának megjavítását a pártbizottság február 28-i vitája és határozata kezdeményezte és indította el azzal, hogy nyíltan rámutatott a párt-szervezetünk ideológiai-politikai egységének gyenge pontjaira, arra, hogy éppen most sem számoltak le az ellenforradalom előtti, alatti, s utáni ideológiai-politikai megingásokkal, a nyílt önbírálat kommunista módszerével a kommunista kollektíva előtt; hogy több elvtárs még most sem tudja helyesen értékelni a párt álláspontját és a nemzetközi munkásmozgalom fejlődése alapján az ellenforradalom különböző okait, hogy egyesek sokkal érzékenyebbek a „baloldali”, vagy baloldalinak vélt hibákra, s kevésbé figyelnek fel, s bírálják a ma már nem annyira nyíltan, mint inkább leplezetten jelentkező jobboldali hibákat stb.

A taggyűlések vitái

A kérdések bátor felvetésének megvolt az eredménye. Sokan belátták tévedésüket, viták alapján — és a párt-szervezet politikai munkája iránti mély felelősségérzettel áthatva mondták önbírálatot fejlődésük hibás lépéseiről, s ennek okairól. Felvetették még meglevő kételyeiket és rámutattak arra, hogy egyesek nem értik meg a párt-szervezet problémáit, nem őszinték, elkendőzik a hibákat.

Ez azért fontos, mert ezzel megerősödött a párttagságunk az a része, amely követni tudja a pártvezetést, a politikai-ideológiai egység továbbfejlesztéséért, szilárdításáért folytatott munkában.

E viták ezért egyik legjelentősebb lépését jelentették az ellenforradalommal kapcsolatos problémák megnyugtató lezárásának. Sok elvtárs politikai fejlődésének útja, megindulásának oka világosabban áll előttünk. Őszintébb lett a légkör, jobban feltárták még néhány esetben eddig a felszín alatt továbbbővülő vitás kérdéseket, megnőtt a készség a helytelen nézetekkel való leszámolásra a kollektíva előtt, és erőteljes törekvés mutatkozott meg arra, hogy a fokozott politikai és ideológiai követelményeket ne csak a pártmunka, hanem az oktatás terén is kimutassák. Mindezzel

elhárított a kollektíva egy, a pártmunka ideológiai színvonal emelését gátló

komoly tényezőt; erőket szabadított fel a mai kérdésekkel való intenzívebb foglalkozásra s ezzel a propaganda és az agitáció hatékonyabbá tételére.

Ezekben az eredményekben természetesen döntő szerepe van annak, hogy a nemzetközi és a magyar munkásmozgalom szilárdan kitart a hibák kijavításának és az újabb eredmények elérésének, valamint a marxizmus-leninizmustól való elhajlások elleni harcnak a XX. és a XXI. kongresszuson megszabott útja mellett. A szocializmus fejlődése általában szükségszerűen felveti a jelenlegi szakaszban az eddig megtejt út értékelését, nemcsak általában, hanem minden egyes kommunista számára is (és emellett számos új kérdést is). Mindez együtt hozzájárult a párt-szervezet ideológiai munkájának fellendüléséhez és színvonalának emelkedéséhez.

Új ideológiai feladatok

A pártbizottság — ezt a munkát értékelve legutóbbi, május 20-i ülésén — rámutatott a párt-szervezet politikai-ideológiai munkájának legfontosabb hiányosságaira is, ami mindegyiknél abban áll, hogy még mindig sok erőt fordítunk a régi problémák tisztázására és nem elegendőt az újabb ideológiai feladatok megoldására. A pártbizottság azt a következtetést vonta le ebből a tényből; hogy

alapvető feladatunk a párt-szervezet ideológiai egység színvonalát, a propaganda és agitációs munka hatékonyságát a szocializmus fejlődése által felvetett és mindenképp az SZKP. XXI. kongresszusának munkájában tükröződő — új ideológiai feladatokon erőnköz mérten munkálkodva, emelni és fokozni.

Ezt a következtetést teljes mértékben alátámasztják a XXI. kongresszust feldolgozó hallgatói szemináriumok tapasztalatai is.

Természetesen a XXI. kongresszus nem néhány hónapra való ideológiai feladatot jelent számunkra, de éppen ezért kell komolyabban foglalkozni a feladatokkal, amelyek e téren ránk várnak. A kongresszusi szemináriumok tapasztalatai megmutatták, hogy komoly elméleti munkát kell végznünk két nagyon fontos kérdés helyes értelmezése és megértése érdekében: az egyik a szocialista világrendszer országainak a kommunizmusba való egyidejű érkezésének elve, a másik a békés egymás mellett élés elve.

A szemináriumokon

A szemináriumokon hallgatóinknak csak kisebb része ismerkedett meg alaposabban a mai világtörténelmi helyzetnek a XXI. kongresszuson kifejezésre jutó legfontosabb elvi és gyakorlati kérdéseivel. Emellett megmutatkozott azonban az, hogy hallgatóink jelentős része nem kíséri folyamatos figyelemmel a szocializmus fejlődését, a szocialista és a kapitalista világrendszer harcának legfontosabb tényeit és nem tudja még e folyamatokat a proletariátus és a burzsoázia osztályharcának szemszögéből szemlélni és a proletariátus érdekei szempontjából értékelni.

Az említett két kérdés kapcsán ez a szemléletmódbeli gyengeség teljesen kiütöközött.

E területeken tehát fokoznunk kell ideológiai és politikai munkánkat, ebben a szellemben kell fejleszteni hallgatóink szemléletmódját, törekedni ismereteik és látókörük kiszélesítésére, tudatossá tenni bennük a szocialista eseményeket s felszítani ennek alapján politikai-ideológiai aktivitásukat a szocializmus érdekében, saját érdekében. Párt-szervezetünknek is nevelődniük kell az aktuális, nagyhorderejű kérdésekről folytatott nyílt vitákban, különösen törekedve azoknak a következtetéseknek a levonására, amelyek hazánk szocialista fejlődését különösen érintik, hogy ne csak az általános elméleti szinten lássunk tisztán, hanem a közvetlen gyakorlati munka terén is. Ebben a szellemben kell felkészülni a következő oktatási év párt-politikai munkájára, amelynek legkiemelkedőbb eseménye előreláthatólag pártunk őszi kongresszusa lesz.

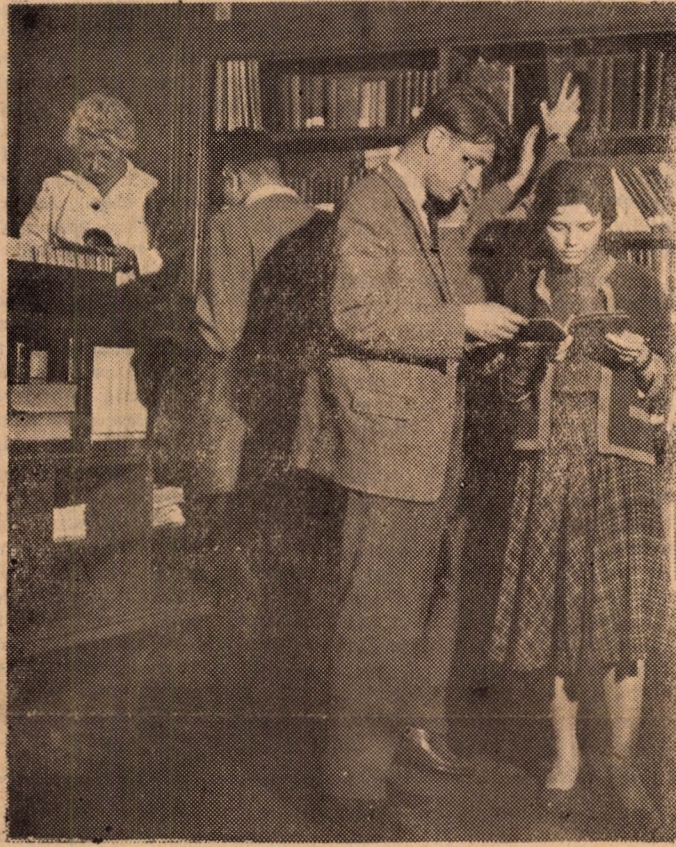
Az MSZMP őszi kongresszusára való felkészülés jegyében kell továbbfejleszteni az ideológiai-politikai életnek azt a javuló tendenciáját, amelyet a tavaszi taggyűlések és pártcsoportértekezletek a PB február 28-i határozata alapján elindítottak, s amelyet a XXI. kongresszus tanulmányozása elmélyített.

E munka további, ilyen irányú fokozása egyik elengedhetetlen feltétele annak, hogy párt-szervezetünk egész tagsága teljesen egységesen egyre szorosabban kösse kapcsolatait a pártönkvüliek mind szélesebb körével, hogy közös feladatainkat egyetértéssel megoldjuk.

Mihály Albert,

a Marxizmus-leninizmus tan-szék adjunktusa, a PB agit.-prop. titkára

Zsúfolt az olvasóterem

„Summa cum laude”

Doktori vizsga az egyetemen

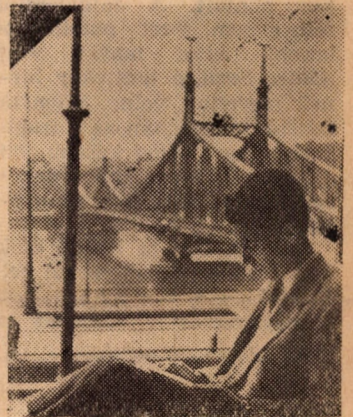
Néhány végzett közgazdász május 27-én szigorlatozott a doktori címért.

A Külkereskedelmi Tanszékben dr. Vajda Imre elvtárs elnököltével folyt a szigorlat öttagú bizottság előtt.

Az első jelölt Gulyás József elvtárs a Külker. Tanszék tanársegédje volt, akit „Summa cum laude”-ra értékelték. „A két legfontosabb növényi eredeti élelmiszer (búza, cukor) kapitalista forgalma” cí-

A könyvtárban viszonylag csend honol, pedig téli ház van. Mindenki az utolsókat rúgja, holnap lesz a vizsga! Persze egy kis napsütés itt sem árt és a különböző neműek is előszeretettel tanulnak egymás társaságában. Vajon mit? Statisztikát. Negyvenkét oldal külker. statisztikát, — de kötelező irodalom is van — és oh, borzalom, abból sem marad ki semmi.

(Szókrón L. felv.)

mű kitűnő disszertációjának megvédése után második tárgyként nemzetközi jogból szigorlatozott. Dr. Réczei László tanszékvezető egyetemi tanár gyorsan pergő kérdéseire briliánsul, komoly jogi érzékekkel kifogástalanul válaszolt.

„Summa cum laude” volt Stenczinger László kiváló munkájának eredménye is, aki agrár gazdaságtanból írta dolgozatát és második tárgyként népgazdaság tervezésből szigorlatozott.

Az alapos kutatást bizonyító termelékenységű monográfia és a gördülékeny szigorlati felelet jutalmul Stenczinger László elvtársnak is gratulálhatunk a doktori cím megszerzéséhez.

Még Kollarik Amália elvtársnő, a Gazdaságföldrajz Tanszék tanársegédjének szigorlatát kell megemlítenünk, aki mind gazdaságföldrajzi disszertációjért, mind népgazdaságtervezése szigorlatáért „Cum laude” fokozattal nyerte el a doktori címet.

A reggel 8 órától délután fél háromig tartó farszói vizsgáztatás után néhány percre igénybe vettük a szigorlati bizottság elnöke, dr. Vajda Imre elvtárs idejét, hogy véleményét kérjük az elhangzottakról.

„Az elvtársak a főbb tárgyakban nagyon szép és dicséretes felkészülést tanúsítottak, s ez komoly haladást jelent az előző évekhez viszonyítva.

A második tárgynál ugyan gyengébb eredmények születtek, de ennek oka, hogy a jelöltek várakozás nélkül értek a bizottság által támasztott követelmények.

Ez a „szigorúság” azonban csak a jelöltek hasznára válik, mert így érzik, hogy nem adjuk olyan könnyen a „doktori” címet.

E. M.

Végzett közgazdászokról

Hogyan dolgoznak a két-három éve végzett közgazdászok, milyen a morális és anyagi megbecsülésük, hogyan biztosítják szakmai fejlődésüket, — ezt mutatjuk be néhány példával a következő sorokban.

A Magyar Nemzeti Bankban Pécsi Józsefné és Bakos László elvtársak tájékoztattak a bank vonalán elhelyezett hallgatók helyzetéről.

A Magyar Nemzeti Bank pesti és vidéki állomásaiba került közgazdászok általában jól megállják a helyüket — mondja Pécsi Józsefné — ez tükröződik is a szakmai fejlődésükben és fizetésükben. Beszéljenek azonban a számok:

A Deviza Igazgatóságon, ahol 1300 forintos kezdő fizetést kaptak az egyetemről kikerültek, ma már két-három év után 1800—2000 forintos a fizetésük. A bank más munkaterületén is hasonló a helyzet. Egy jóképességű hallgató pl. két év után lehet fiókvezető vidéken. A fiókvezető fizetése 2050—2500 forint között van. A végzettség túlnyomó része előadói munkakörben dolgozik, itt a fizetések 1600—1900 forint között vannak. Pár nevet említek:

Fodor Károly, aki 1957-ben végzett, 1550 forintot kap. Bíró

István 1956-ban végzett, 1700 forint a fizetése. Berlin Gusztáv, aki szintén 1956-ban végzett, 1900 forintos fizetéssel dolgozik nálunk.

Beszélgetésünk során megtudtuk Bakos elvtársról, hogy az idén a bank 52 hallgatót kér a Művelődésügyi Minisztériumon keresztül az egyetemről.

A végzett külker.-szakos hallgatóink sorsáról Hárs Miklós elvtársról, a NIKEX személyzeti osztályán érdeklődnünk.

Örömmel állapítható meg, — kezdi Hárs elvtárs —, hogy az egyetemről az utóbbi években kikerülő hallgatók felkészültsége jobb, mint az előző években. Azonban van egy általános jelenség a fiatal külker.-szakos közgazdászoknál, nevezetesen az, hogy szakmai téren nem elég következetesek. Előfordul, hogy régebbi, nagy gyakorlattal rendelkező dolgozók és fiatal közgazdászok közötti vita esetén a fiatal közgazdász passzívan visszavonul, jóllehet, nem egy esetben igaza van.

A vállalatunkhoz került hallgatókat a munkabálopól kezdve egyik osztályról, a másikra helyezzük, hogy

megismerkedjenek a vállalat munkájával. Nézzük ezek után volt hallgatóink fizetését.

Ambrus János, aki 1957. évben végzett, 1300 forinttal kezdett, ma már 1950 forintos fizetése van. Zsiros Imre 1200 forintot keresett, most 1450 forint a fizetése, aki szintén 1957-ben végzett. Vannak régebben végzett közgazdásaink is. Itt van pl. Lank László, aki 1955-ben végzett, 2300 forint a fizetése. Römer László 1954. évben végzett, 1750 forintot keres. 1956-ban végzett Molnár Lajos, akinek 1600 forint az alapfizetése, ehhez jön a 30 százalékos nyelvpótlék. Az itt felsorolt dolgozók közül Zsiros Imre kivételével mind járt már külföldön.

Vállalatunknak 21 közgazdasági egyetemet végzett munkavállalója van, ami a dolgozók kb. 9 százalékát teszi ki. Az egészséges arány pedig 20 százalék körül lenne — fejezte be nyilatkozatát Hárs elvtárs.

Két munkahelyen tett látogatásunk és tapasztalatunk, nem utolsósorban a fizetések azt hiszem meggyőzően bizonyítják, hogy érdemes volt tanulni és a munkahelyen is érdemes az egyetemen szerzett tudást gyarapítani.

Varju István

B. Brecht: Galilei a Nemzeti Színházban

Örömmel használjuk fel a Berliner Ensemble vendégszerelését, hogy Brecht Galilei-jéről írassunk. A darab ugyanis meglehetősen érdekes.

Miről is szól? Galilei már neves tudós, s mégis energiája nagy részét arra kell fordítania, hogy lehetőséget, s időt teremtsen magának a kutatásra. Nyomorgani sem akar. Ezért némely kicsinyes dolgoktól nem riad vissza. Velenében, Páduban él, majd Firenzébe megy a Mediciek udvarába. Mindenütt nagyképmű, meg nem értés fogadja, ám ő szilárdan hisz az emberi észben, az érvek, a tények erejében. Bár a vatikáni főasztrológus helyesnek találja elméletét, később az inkvizíció perbefogja, mert az égi rend megváltoztatása veszélyes lesz a földi hierarchia számára is. Ismert történet a kiváltatása. Galilei visszavonja állításait. Tanítványai kiábrándultan elhagyják. Öreg és vakon fogásban megírja utolsó könyvét a „Discorsi”-t. Egy tanítványa meglátogatja, kicsempeszi a kéziratot. A tanítvány már hajlandó megbocsátani, Galileit azonban ez édeskevésbé érdekli. Megtette, amit tehetett.

Ez az ember kétségkívül fényes alakja a tudománytörténetnek. Vajon foltot vet-e rá gyengesége a korszakvezetők látán? Első pillantásra, mint ha ezt vizsgálná Brecht, azt, hogy helyesen cselekedett-e Galilei, amikor nem hagyta magát máglyára hurcoltatni. A tudomány szempontjából mindegy. Utolsó értekezése sem készült volna el, de előbb utóbb megírta volna más. Ezt ő nagyon jól tudta akkor, amikor döntött. A fájdalomtól félt, s nem, mert pótolhatatlannak hitte magát, mint Andre Sarti, a tanítvány hín; szerette volna. Németh László drámájában az a tragikum, hogy Galilei később jön rá, nem a tudomány érdekében tagadta meg élete munkáját.

Brechtnél ez az illúzió csak egy mellékalakban merül fel. Másfelől azt sem mondhatjuk a megismerés fejlődésének ez

a „megalkuvás” sokat ártott, hiszen Európa tudta, mit tartson a spanyol-cszizmával kiszorított eskükről. És így, ha a tudomány valami elszigetelt dolog lenne, az öncélú megismerés tevékenysége csupán, nem is lenne érdemes az egész kérdéskörrel beszélni.

De a tudománynak van egy társadalmi-erkölcsi feladata is. Néha egy tudományos kérdés ideológiává válik. És olyankor rendszerint társadalmi állásfoglalást jelent, a benne való állásfoglalást. A társadalmi állásfoglalás pedig bizonyos erkölcsi kötelezettséggel jár azaz, hogy tartsunk ki mellette, ha oly kétségelennül meg vagyunk köztudva helyességéről, mint Galilei volt. A kérdés tehát az, a tudós elfogadja-e a társadalmi küldetést, vagy elzárkózik a tanításaitól levonható következtetések elől. Galilei korában az épp kialakuló újkori tudomány válaszüton áll. Galilei az utána következő nemzedékek helyett választ Brecht szemében. Őt főleg ez a választhatás érdekli. De érdekes, mielőtt ezt tudjuk, szinte elveszti jelentőségét az inkvizíció előtti döntés. Mert addigra, hogy Galilei bírál elé kerül, magában már döntött a főkérdésről, eldöntötte, hogy tudós akar lenni, tudós és semmi más. Kutatási lehetőségeit, nyugodt életét, fiatal korában ellenségeivel szemben kellett védelmezni. Most talán sokkal inkább barátaival szemben.

A darabban van egy rövid beszélgetés, mely nem tűnik fel a sok drámai jelenet között. Firenzében, mikor már nagyon valószínű, hogy kiadják az inkvizíciónak, oda megy hozzá egy kereskedő. Felajánlja, hogy elrejtí. Kéri, jöjjön hozzájuk, az egyszerű emberekhez, akik számára a „szabadságharcot jelent” hisz az ajánlat elfogadása tulajdonképpen a társadalmi misszió elfogadását jelentené, cselekedést azon következtetések értelmében, melyek elmélete alapján meglepően kézenfekvők, s melyekben ő sem kifogásol. Galilei elutasítja az

ajánlatot. Félt, kényelmét, tudós nyugalmát. Itt a darab kulcspontja, s e döntés után az inkvizíció előtti magatartása nemcsak előre meghatározott lesz, hanem teljesen értéktelen is.

A kereskedőnek adott válasza azért szimbólikus, mert tagadó, ugyanis így illik bele az általános fejlődés vonalába. A fejlődés maga nyilván nem egy emberen múlik. (Ha elmenne vele, az véletlen és esetleges lenne.) Így viszont az egész polgári tudomány állásfoglalását jelképezi, ami persze megint az akkori társadalmi viszonyok eredménye. A tudomány előkelően elzárkózik az ételtől, s nem tördölik vele, mire használják eredményeit. A tanítványnál az elzárkózás már élevesben, tudatosan jelentkezik, s a későbbiek folyamán a szakadék egyre nő. Brecht főcílya — s erről ő maga beszél — megmutatni e magatartás nagy veszélyeit. Azt például, hogy egyremásra találják fel az új gépeket, melyek megkönnyítik az életet, de amelyeket kizsákmányolásra használnak fel. A tudósok önzetlenül igyekeznek megismerni az anyag legbelső szerkezetét, egyes sötét hatalmak ezt az ismeretet atombomba-gyártásra, tömegpusztításra, világégés kirobantására használják fel. Egyedül eszerek lenni, az észben hinni nem elég. Az ész tettek, harc nélkül nem győzhet. A darab tulajdonképpen intés a tudomány számára, ne higgyen állítólagos pártatlanságban, ne veszítse el kapcsolatát a haladás erőivel, a tömegekkel, vigyázzon, ki ellen fordítják az általa kovácsolt fegyvereket. Tegye jóvá a mai nemzedék „Galilei bűnét is”.

A Berliner Ensemble előadása szép, egyszerű, stílusos, bár néhol még a sokszor groteszk brechtli elképzelésekhez képest is túl groteszk volt. Mi ideálizáltabb, külsőségekben (diszlet, ruha), egyszerűségi naturalistább előadásmóddal szokunk, de megértettük a német művészek szándékát, s úgy érezzük, helyeselnünk kell.

— S. S. —

Még egyszer a tartalomról és formáról

(Probléma-e a modernség)

A modern szó divatosat jelent, a művészetben szóhasználat szerint általában formailag újat, vagy a legújabbak közül valót. Elsősorban formailag, mert a forma feltűnőbb, szembetűnőbb elem, a publikum zömére igéző erővel hat. A megszokottól eltérő, esetleg egészen bizarr formai fogások legtöbbször kiváltják a közönség lelkesedését az „eredeti”, de esetleg rendkívül lapos és gondolatsegény műszerője iránt. Ezért hálásabb feladat új formát, mint új tartalmat létrehozni.

A műalkotásoknak az újabb időkben

— ez minden kor művészetéről nem állítható — talán leglényesebb ismérve és létjogosultságának

legalapvetőbb kritériuma, hogy mint egyedek egyeb, már megért művektől különbözzenek.

A műalkotás nem fogyasztási cikk, amelyből minél többet állítanak elő, annál jobb. Ma az igényesek elvárják a művésztől, hogy olyan és annyi újat közöljön velük, amennyi megérdemli, hogy önálló alkotás formájában a nyilvánosság elé kerüljön. Fokozottabban áll ez a drámairodalomra, amelynek jóformán

minden egyes hajtása a kritikák és laikus vélemények túlzott vonja magára. Ilyenkor tartalom és forma egyaránt megítélésre kerül, de gyakran olyan módon, hogy az értékelésnél a tartalmi szempont húzza a rövidebbet. Innen szertem a modernség problémája.

Nemrégiben láttam Thornton Wilder: „Hosszú út” című darabját, melyet tulajdonságai alkalmassá tesznek arra, hogy a mindénáron való modernség helytállását elrettentő példával szolgálja. Formája minden elképzelést meghaladó mértékben új, valósággal tobzódik a merész ötletekben. A lényeg az, hogy a darab banális és ostoba, tartalmilag semmi értéket, semmi újat nem képvisel, az ultrakorszerű kivitelezés ellenére. Megjegyzendő, hogy ez esetben a formai trükkök térben és időben annyira dominálnak, hogy a tartalom laposságáról könnyebb elterelni a figyelmet. Ily módon válhat felkaptató egy megdöbbentően újszerű színmű anélkül, hogy egyetlen értelmes gondolattal is gyarapítaná a drámairodalomban, vagy egyáltalán az irodalomban eddig felhalmozódott kincset.

Az említett példa természetesen szélsőséges eset, amelyhez kevésbé szélsőséges, de ha-

sonló példákat lehetne sorolni. Előfordul, hogy a darab mond bár valamit, ez a tény elsikkad a bravuros színpadtechnikai látványosságok mellett. Marceau: „Tojás”-ára és az „Ilyen nagy szerelem”-re gondolok.

A tartalom és forma egy-sége közismert tétel,

de hogy adott tartalomhoz milyen forma szükséges, annak megítélése általában eléggé önkényes. Az az állítás, hogy modern társadalomhoz, modern forma illik, természetes igaz — bizonyos határokon belül — ha úgy tetszik a modernség bizonyos értelmezésében. Helytálló az, hogy modern dráma semmiképpen sem képzelhető el az ókori dráma stílusában, de nem igaz az, hogy a korunkat kifejező, előremutató színpadi mű feltétlenül vetített képes, forgószínpados, percenként változó díszletekben bővelkedő külsőségeket igényel, mint egyetlen neki megfelelő, s őt kifejező formát.

Ugy vélem, hogy egyetlen forma is sokfajta tartalmat foglalhat magában anélkül, hogy a tartalmak elveszítésének egyéni jellegzetességeit és ha az fennáll, modern mi voltukat. Ha pedig a tartalom gyengének bizonyul, úgy ríktó handa-bandázó formára szorul, amely forma egyéniséget kölcsönöz a hiányzó tartalom helyett. Ebben az esetben, ha a gazdag és jó tartalom valóban igényt tart a merőben újszerű nyelvre, akkor a modernség, kérdéseivel nem mint problémával, hanem mint természetes, megdöntött jelenséggel állunk szemben.

Az irodalom modernségének kérdéseit nem tartom igazi problémának.

A probléma olyan megoldásra váró feladat, melyet annak kell megoldani, aki számára az felmerült. Aki számára viszont a modernség problémát jelent, az nem fogja azt legyúrni. A megoldás azé, aki egyetemes érdekű, még el nem mondott művészi mondanivalóval lép a világ elé anélkül, hogy kifejezetten és erőszakkal újszerűsége törekedett volna.

Végtelenül nagy a még le nem írt gondolatok száma, melyek megírásra várnak és kimeríthetetlenek a társadalmi, lelki, sjb. problémák újabb oldalról való irodalmi megvilágításának lehetősége. Aki ezekkel a lehetőségekkel élni tud, az automatikusan modernné válik egyszerűen azért, hogy gyarapítja az irodalom meglévő szellemi értékét.

Hogy modern-e valami, azt a tartalom dönti el, és a tartalom eredetisége tradicionális formák között is kifejezésre jut.

A „Tizenhetedik baba nyara” példázza a hagyományos keretek közé foglalt, mégis modern dráma lehetőségét. A mondanivaló hiányán semmiféle különleges technikai, vagy stílusbeli ötlet nem segít. Egy dráma értékét a forma nem emelheti, de eszköze lehet annak, hogy a tartalombeli lehetőségek a legmesszebbmenőkig érvényre jussanak. Hogy ezt a célt hogyan éri el, már részletkérdés. (Zenében, képzőművészetben más a helyzet, ott a tartalom sokkal összefonódottabb.)

Modern szerintem az, aki újat és lényegeset mond.

Modern az, amiben még ki nem aknázott művészi lehetőségek valósulnak meg.

Az igazi művész — szabatosabban a művész — minden egyes művészi megnyilvánulásával kijebb tolja a modernség eddigi horizontját. A művészet pedig azért művészet, mert mindig meglepetést tartogat korának. Születése pillanatában minden műalkotás modern.

KÖVESI-HUSZÁR:

Nyolc nap

Berlinben

III. folytatás

Az eddigiekben beszámoltunk utazásunk, Berlinben tartózkodásunk turistaélményeiről. Megkíséreltük, bár bizonyára csak részben sikerült, valamennyire is eleven képet festeni az Elba-völgyének csodálatos természeti szépségeiről, a Potsdamer-parkról, az Elba-„beszélő történelemkönyvről”. Mert a Sanssouci valóban egy történelemkönyv, s ha tetszik, ha nem kedves látogató, palotának cifra márványoszlopokkal szegélyezett tancermei régmúlt századok kényes urainak eldorádójáról beszélnek nekéd. Szívdarványszínű szökökútjainak halk csobogása, a nép verítékére emlékeztet, melyből az aranytallérok milliói fakadtak a park felépítéséhez. A leírt élmények jó részét kedves emlékképpé mélyen magába zárta emlékeztünk. Cikksorozatunkban ebből akartunk ízelítőt adni. Talán nem lenne érdektelen a Zwinger világhírű festményeiről, vagy éppen más nem kevésbé érdekes és mély benyomásokat keltő dologról még sokat mondani, de utazásunk fő célja az FDJ, mindegyetemi ifjúsági szervezete munkájának tanulmányozása

volt. Erről eddig kevés szó esett. Ezért cikksorozatunk következő szakaszaiban erről szeretnénk tájékoztatni az olvasókat.

Kitűnő munkafegyelem

Nem akarjuk száraz, szervezési jellegű problémák leírásával untatni a kedves olvasót, de talán nem lesz haszontalan azért, erre is néhány szót vesztegetünk. Itt van mindjárt ez: „Hogy milyen jól tudnak a németek szervezni!” — csodálkozom sokan, vagy: „Igen, ha mi is olyan jól tudnánk szervezni, mint a németek stb., stb.” — sópánkodnak mások, s ilyenkor mindig valamiféle furfangos szervezési trükkökre gondolnak, esetleg történelmileg kialakult szervezési rutinban keresik a feleletet. Pedig nem erről van szó. Mi a látottak után így tudnánk válaszolni: „Igen jó a munkafegyelem, és ami a fő dolog, a tudatos munkafegyelem. Azt tapasztaltuk, hogy mindenekelőtt ez áll a sikeres szervezés háttérében. Német elvtársaink az FDJ-ben következetesen törekednek a „Ne vállald, ha nem tudod de tüzön, vízen át hajtásd végre a feladatodat, ha elvállalad”, elvnek a megvalósítására Nos, ezen érdemes gondolkodni. Meggyőződésünk, hogy a munkafegyelem javulása egyéb hasznos

hatása mellett a szervezésben is megmutatkozna nálunk is.

A főiskola hallgatóinak 98 százaléka tagja az FDJ-nek. S hogy az FDJ mégsem válik egy nehezen mozgatható in-mobilis szervezettel, ebben nagy szerepe van a munkafegyelem említett színvonalának is. A főiskolán az FDJ szervezeti felépítése lényegében azonos a mi KISZ-szervezetünkével. A legfontosabbnak ők is az egyes csoportok munkájának javítását, az ifjúsági munka csoportokra történő decentralizálását tartják. Ebben, amit később mind láthatóvá teszünk, jelentősen előtűnk járnak. Nagy segítség, hogy a hallgatók mintegy 38 százaléka a pártnak is tagja. Különösen a politikai munkában jelent ez sokat.

Az ifjúsági munka szorosan kapcsolódik a tanulmányhoz

Az FDJ politikai munkájáról szólva mindenekelőtt szeretnénk aláhúzni, hogy ezt sokkal inkább összekapcsolják a tanulmányi munkával, mint ahogy ez nálunk történik. Ennek kölcsönösen gyümölcsöző hatását nem kell bizonygatni.

Senki előtt nem lehet kétséges, hogy Németország kettészakítottsága, Berlin különleges helyzete, állandóan ismétlődve veti fel a legkülönbébb politikai problémákat is. Nyugat-Németország és Nyugat-Berlin mai urai nem válogatnak a propagandaeszközökben. Mindent megtesznek, hogy megzavarják az NDK békes építő munkáját, hogy állandóan bizonytalanságban tartsák különösen Berlin lakóit, hogy a legfontosabb módon, hazug ígéretesekkel nyugatra csalogathassák, akit netán sikerül ha csak rövid időre is befo-

ÁMOR A VIZSGAIDŐSZAKBAN

lyásuk alá vonni. Kártékony fáradozásaikat szerencsére nem sok siker koronázza. Bár nem könnyű a RIAS nevű nyugat-berlini leadóállomás-társaságában politikai munkát végezni, mégis nagy örömmel láttuk, hogy az FDJ, az igazság biztos tudatában igen nagy eredményeket ért el az utóbbi években.

Az FDJ-ből is megkíséreltek valamiféle politikamentes szervezetet formálni, mely csak kultur- és sportmunkával foglalkozik, úgymond: „Ez kell az ifjúságnak, nem a politika”. Nem nehéz belátni,

hogy ez az általános, és igen veszélyes reakciós nézet az adott körülmények között még inkább veszélyessé válva, mérhetetlen károkat okozhatott volna. Hiszen a politikai munka csak rövid időre való háttérbe szorítása az ifjúság körében igen kedvező talajt teremtett volna a nyugati propaganda behatolása, ellen-séges nézetek elterjedése számára. Szerencsére a párt időben felfigyelt erre a törekvésre, és kellő módon visszautasította azt.

Amióta visszajöttünk, már sokan megkérdezték tőlünk:

Átjárak-e a német fiatalok Nyugat-Berlinbe?

Átmenni éppen átmehténének, ennek semmiféle technikai akadály nincs. S hogy mégsem mennek át, különösen nem az egyetemi hallgatók (más fiatalok körében is csak ritkán fordul elő), ez a párt és az FDJ munkájának erkölcsi és politikai eredményeiről tanúskodik. A demokratikus Berlin fiataljainak óriási többsége előtt ma már nem lehet dollárral és márkával eltakarni a nyugati úgynevezett „szabad világ” sivatárságait. Az FDJ politikai munkájához a párt igen nagy segítséget ad. Hogy csak

egyét említsünk: Kevés kivételtől eltekintve a korhatáron aluli fiatal oktatókat párttárazat kötelezi az ifjúsági szövetség, elsősorban az egyes FDJ-csoportok munkájában való részvételre. És a német elvtársak a határozatok végrehajtását igen komolyan számon kérik. Ezenkívül a professzorok és docensek egy jelentős része is részt vesz az FDJ-csoportok munkájában. Ezen is érdemes elgondolkodni. Hátha rájövünk, hogy még mi sem merítettük ki az összes lehetőségeket.

(Folytatjuk.)

A delegáció tagjai

IDŐBEOSZTÁS, ÓH

Avagy egy szegény diák keservei két vizsga között

Ezen is túl vagyok! Egs! Csakhogy benn van az indexben. Most aztán szűret! Hogy mához egy hétre van a következő? Ezer oldal? Nem érdekel ma vizsgáztam, fáradt vagyok, ki vagyok borulva — pihenek.

Ménjünk moziba! Vagy strandra? Az lesz a legjobb, moziba majd este, — végeredményben vizsgaidőszakban sem savanyodhat be az ember! De korán elkezdem...

*

Brrr... Mi a csodának cseng a vektor?

Hogy tíz óra? Hagyjatok aludni, mit zavartok hajnalban?

De jól aludtam. Húha, már fél egy, sietnem kell, mert nem kapok ebédet!

Nahát, hogy még vizsgaidőszakban sem adnak remdes ételt! Így aztán hogyan legyen ereje az embernek tanulni. Ki van benn a haverok közül? Sokan? Na, megnézem őket! Tanultok? Ma már én is elkezdtem!

Képzelték, találkoztam a Lajos nagymamájával a Körúton és azt mesélte:...

Ne mond — a Kovács ilyen vicceket mesél? Jaj, majd elfelejtettem! — Hallottam egy csoda klassz viccet!

Klősönös vicceselés, óriási nevetések kíséretében, — három óra.

Na, megyek tanulni a könyvtárba!

Helykeresés, lehetőleg tizenegy ismerős között. A legkülönbözőbb újságok felnyalabolása — na végre elkezdék tanulni.

Népsport, Ludas Matyi, Népszabadság, Népszava, Élet és Tudomány, Technika, Magyar Nemzet, Fűles, Színház, Mozi, — je ezt az újságot még soha nem láttam — gyorsan elolvassom!

Kimegyek, elszívok egy cigarettát — nem jöttök?

Két és fél óra a „Zsibongóban”

Deus ex machina: Bandi bácsi szól: zárunk! — a többi lógási ürügyet eltesszük holnapra.

Oththon:

Borzasztó fáradt vagyok!

Rémes ez a tanulás! Képzelték! Ezer oldal! Indexek, renumeráció, kooperáció polime-

rizáció, machináció, szintézis, analízis, aptitézis, protézis, — s nem is akarom tovább sorolni a fejezetek címeit. Nem, nem bírom tovább. Az idegeimre megy!

Lefekszem, reggel nyolc óra-kor keltetek fel!

Másnap reggel tizenegy óra. Hú, gyorsan felkelek és elkezdem. — De szép idő van! Legjobb lesz, ha kimegyek a strandra és ott tanulok.

Délután az egyetemen: ki fogják rúgni! Ezt, képtelen vagyok megtanulni! — Persze, hogy elkezdtem! De olyan undorom van tőle, egészen belefájdult a fejem. Hogy a napszúrától fáj? Szemtelenység! Már ezt a kis napozást is sajnálják az embertől.

Mejyek is! Randim van! Végeredményben a szerelem nem várhat!

Oththon, este tizenegy óra-kor: szegény gyerek, mennyit tanul, biztos még mindig bent van az egyetemen! Rémes, hogy agyonstrapálják szegényeket!

Másnap délelőtt kilenctől, tizenegyig, negyvenöt oldal. Na, most pihenek, bemegyek ebédelni és utána folytatom.

Fél óra ebéd, másfél óra emésztés, — tele gyomorral nem lehet tanulni!

Húha! Csütörtök van! Moziba kéne menni, megint ki jött a „Mágnes Miska” — nézzük meg!

Este nyolc óra: rettenetes volt — tudom kívülről az egészet, felér száz oldallal.

Felüdülés, egy kis séta a Duna-parton.

Másnap

különleges világnap:

tanulás reggeltől, estig, sopánkodással fűszerezve. Holnapután vizsga, és még kilencszáz oldal van hátra.

Ezt sem értem, azt sem tudom, de zagyva ez a jegyzet — miért kell erről ennyit összefirkálni?

Két liter feketekávé, öt csomag „Kossuth”.

Másnap már nem lehet otthon kibírni, séta az egyetemre, nyavalygás, kóruskísérettel.

Pofavizit — „senki sem tud semmit”-jeligével!

Éjjel öt liter feketekávé, tíz csomag „Munkás”.

Másnap reggel lila karikák, beesset ábrázat, fehér ing, sötékek ruha, — kis fiú, a nagy fiúból, kis lány a nagy lányból, — „csak egy kis egset” zsolttár állandó mormolása.

Vizsga után: elégséges, közepe, vagy akár jó birtokában az index és jegyzetek földhöz csapása, a vizsgáztató rokonainak kedves emlegetése, valamint:

„Ennyi tanulásra igazán jobbat is adhatott volna!”

Egri Mária

Eszpresszót nyitott a londoni egyetem

Eddig azt hittük, hogy az egyetemek profiljába csak az oktató-munka tartozik, az eszpresszókál, vendéglőkkel és egyéb népszerűsítő intézményekkel a vendéglátó ipar foglalkozik. Ez nálunk így is van. Másképp áll azonban a helyzet Angliában. Mint ahogy a Manchester Guardian című angol lap 1959. május 23-i száma hírt ad róla, a londoni egyetem eszpresszót nyitott. Az eszpresszó az egyetem saját üzleti vállalkozása, s az a célja, hogy a költségvetés hiányát fedezze.

A cikkből azt is megtudjuk, hogy a londoni egyetem eszpresszója nemcsak és nem elsősorban az egyetemi hallgatók számára nyit meg, hanem a nagyközönség szórakozását kívánja előmozdítani. Az eszpresszó berendezése is különleges. A szokástól eltérően kisebb „szeparéi” is vannak. Hogy ezek milyen célokat szolgálnak, arról a cikk nem tesz említést.

Az egyetem eszpresszóját ünnepélyes keretek között hivatalos „kávéköstölővel” nyitották meg, melyen részt vett az egyetem oktatói kara közepkori díszgyűlésében.

A londoni egyetem princípálisa, ami kb. megfelel a mi egyetemünknek a rektori címnek, társadalmi munkában, fizetés nélkül vállalta az igazgatói teendők ellátását.

MÉGIS CSAK TANULUNK

Gellérthegy — napsütés — fiatalos — tanulás. Ez valami optikai csalódás lehet! Vagy egy újabb járvány első tünete? Mindenki tanul, magol, töri a fejét — és csak néha kérdez. Akkor is kizárólag tantárgyba vágó dolgokat. S hogy ennyi lány együtt hogy bírja szó nélkül?

Vajon a fényképezőgépek elkattanása előtt és után is változatlan a helyzet?

(Szökrön László felv.)

KITALÁLT TÖRTÉNET

világnézetét jelentőségűvé emeli.

De hisz ez a saját hangja! Utolsó szavai a mai vizsgán, a filozófia vizsgán. Utána a tanár elismerően bólintott s írta be a jegyet. És ő egész nap jó kedvű volt.

Összetett keze lehanyatlík. Bűn, bűn, rettenetes nagy bűn. Aposztázia, hittagadás. De, hát mondhatta a vizsgán, hogy a egész másként látja a kérdést? Hogy szerinte a világ egysége zavaros mese? Biztos nem kapott volna jelest. És a vértanún? Akiket megkínoztak, elevenen megégették, orozslánok elé vetették? Egy elégtelen sokkal kisebb dolog. Különben sem biztos, hogy elégtelent kapott volna. De már sokkal kevesebbet is szégyelli magát. Istentagadás, hiúságból?

„És még ide merek jönni a templomba”. Feláll. Megy. Magával viszi a táskáját. Már nem tetszik neki annyira.

Füledt meleg van. Az utca zsúfolt. Az utca utálatos. Már nem tetszik neki annyira.

Tulajdonképpen már az sem volt becsületes, hogy megtanulta a filozófiát. Fertőzte a lelkét, arról igazán nem lehetett kétség. El kellett volna dobní az első lapok után. Persze a következetlenség nem itt kezdődik. Miért jött az egyetemre. Tudhatta, mi fog tanulni. De, hát ment volna el szövögyárba tanulónak? Az ő eszével? Ott is csak szó lett volna ezekről.

Igazat megvallva, a filozófia tanulása nem is esett nehezére. Gyakran mondta ugyan magában, hogy hívány hazugság, de most utólag nem tagadhat-

ja titokban élvezte az összefüggéseket. Van az egészben bizonyos belső logika. Olyan egyszerű, mennyivel egyszerűbb, mint a kifacsart konstrukciójú többi filozófus. De épp ezért veszedelmes.

Meg kell inni egy feketét... de nem, úgy is elég ideges! Jobb lesz továbbmenni, gyorsan.

Es itt van a dialektika. Néha úgy hatott rá, mint egy hűs zuhany. Frissít. A Szentháromságról szóló tanhoz azóta közelebb jutott. Jobban érti, hogy lehet valami három, s mégis egy.

Ha az alapelveket elfogadja az ember, el kell ismerni, egészen okos. De alapelvek! Minden csak anyag, tehetetlen, holtt anyag. Hogy lesz abból élet, lélek, isten nélkül?

Tanulta, hogy az anyag nem tehetetlen és nem holt. Hogy magától mozog? Annyi igaz, hogy a fizikát, kémiát, biológiát így jobban meg lehet magyarázni. De mivel bizonyítják? És ő mivel bizonyítja, hogy isten mozgatja. Az a nagyszerű benne, hogy hinní kell...

Olyan egyszerű az, hogy mikor a legapróbb dolgokban bizonyítékokat kívánunk, épp a legnagyobbakat higgyük el? Minden alap nélkül?

De hisz ő, érzi, hogy isten van! Hányszor imádkozott hozzá, s ilyenkor mindig úgy érezte, megnyugtatta őt, sőt erőt adott neki. És tudta, hogy ha jól viselkedik, s meghal, a mennyországba kerül. Lehullanak a test korlátai, mindent úgy lát meg majd, ahogy az isten látja, amilyen a valóság-

ban. Mindent megismerhet, hisz a lélek számára nincs akadály. Fel tudja fogni a végtelent, amit itt hiába próbált. Mindig így képzelte a harmadik, nem, mint dundi angyalok játszóterét. Legdrágább kincse volt ez a remény.

Mind a kettő igaz lenne? Mikor pont az ellenkezőt állítják? Nem lehet!

Már a hidon van. Milyen sötét a Duna. Hidegen folyik, olyan közömbös, hogy ez már sértő. De jó lenne növénynek lenni, szép nagy fának, az nem gondolkodik. A macska is milyen szépen dorombol, ha jóllakott. Csak az ember ilyen szerencsétlen.

Élet ez? Állandó hazugságban? Isten akarja, hogy ő hazudjék? Ha nem akarná, nem hazudhatna. De egyáltalán, mikor hazudik? Talán ma a templomban is hazudott. Talán ebédnél a nagynénének is hazudott. Talán magának is, már hónapok óta! Hisz amit ma tud akkor is tudta, csak nem merre bevallani magának. Igaz, ma sem tudja, mi tud.

Nem, jobb, ha nem gondol rá. A táská is húzza a karját. Ilyen nehéz?

A sötét vizen szürke jégtáblák. Gusztustalan. Sirályok röpködnek összevissza. Darab kenyeret vess ki a zsebéből. Morzsolgatója. A madarak utána kapnak két kézzel szörjanezik. Karján tartott könyvei megcsúsznak. Elkapja őket. De akkor kisiklik kezéből a táská. A korlátom kívül a vízbe esett, felsikoltott könyvek szöknek a szemébe. Aztán utánanézés és lassan elindul haza.

A nagynénjétől kapta. Jobb, hogy nincs — gondolja. — Ugy sem érdemeltem meg.

Sárközi Sándor.

Arnold Zweig: „A wandsbeki bárd”

„Grisa örmester” szerzője Arnold Zweig a Béke-Világtanács tagja, „A wandsbeki bárd”-ot 1937 és 1943 között, az emigrációban írta.

A történet Hamburg egyik külvárosában játszódik a harmincas évek végén, a fasizmus nagyhatalommá válása kezdetén. Négy kommunisztát, akiket egy hírhedt perben halálra ítélték, a beteg hóhér helyett egy hentesmester fejez le. Tettéről senki sem tud, de számtalan csatornán át mégis szertefut a híre, és ettől kezdve nem teszi lábát vévő többé a hentes üzletébe. Az önkéntes hóhér számára lehetetlenné válik az élet.

A hamburgi munkások bojkottja miatt sem ő, sem felesége nem tud más megoldást választani, mint az öngyilkosságot.

A. Zweig az emberi léleknek különös, mély ismerője. A hentesmestert nem holmi durva, elvetemült gazembernek ábrázolja, hanem jámbor kispolgárnak, aki tettét nemcsak az ígért pénzért hajtotta végre, hanem elhiteti magával, hogy hazafias cselekedetet visz véghez. Azokat az átlagnémeteket ismerhetjük meg e típuson keresztül, akik oly tömegesen csatlakoztak Hitlerhez. Hasonlóan érdekes a regényben mellékselekményként meghúzódó orvosnő és börtönigazgató barátsága, házassága és ráébredésük a hitleri rendszer embertelenségére.

Anton H. Tammsaare: „A pokoltanya új sátánja”

A mennyek országába eljött a lelkek szokásos elosztásának napja. Am a Sátán, a pokol gazdája ezúttal hiába jelentkezik Péter apostonnál a lelkéért: megváltozott az elosztás rendje. A Sátán ezentúl csak akkor kapja meg a kárhozott lelkeket, ha előbb ő maga emberalakban lemeg a földre, és saját példájával tesz tanúbizonyosságot arról, hogy az emberek önhibájukból kárhoznak el, pedig üdvözülhetnek is. A Sátán fanyalogva bár, de belemegy a játékba...

S ebből kezdődnek a bonyodalmak. A Sátán a földművelést választja, s a földesúri társadalom göröngyös útjait járva, saját vastag bőrén tapasztalja a társadalom törvényeinek kérelhetetlen szigorát. Nincs mekkvés, nincs kibúvó — a gyanútlan, földre tévedt Sátánt olyan alaposan megtancoltatja a minden hájjal megkenet kulák, hogy a butaságában is jámbor Sátánt, aki földi útjára a Jürka nevet kapta, végül is elhagyja a béketúrás, s felgyűjtja Antsnak a házat. Jürka maga is a tűz martaléka lesz. Azután ismét megjelenik Péter előtt, s szomorúan, csüggedten mondja: hiába éltem a földön, jól tudom.

Lányok, egy percre..

Hordjunk ékszereket?

Ékszerek közül leggyakrabban nyakláncot, gyöngyöt, fülbevalót, gyűrűt, brosst és karcsatot viselünk.

A jól megválogatott ékszer csinossá, széppé tesz bennünket. Sajnos sokan nem ügyelnek az ékszerek formájára és színére. Nem azt nézik, hogy testalkatukkal, vagy arcukkal legyen összhangban, hanem csak azért hordanak ékszert, mert „divat”.

Az ilyeneknél ez sokszor izléstelenül hat.

Mikor az ékszerekről beszélünk, tudnunk kell, hogy az ékszerek arra valók, hogy szebbé tegyék külsőnket. Vannak azonban, akik más látnak az ékszer-hordásban. Előfordul, hogy egy nő két-háromfajta láncot, vagy gyöngysort is a nyakába akaszt, ruhájára két-három brosst tűz, vagy hatalmas gyűrűt húz az ujjára. Ez nagyon izléstelen.

Jegyezzük meg: a sok ékszer sohasem szép.

Különösen nyáron kell erre vigyáznunk, amikor a legkülönbözőbb fajtájú gyöngysorok kerülnek forgalomba. Néha-nyan előszeretettel aggatnak magukra ezekből minél nagyobb és rikítóbb mennyiséget.

Olyan ékszert, amely akadályoz a munkában, sohasem hordjunk. Ezért sokkal tanácsosabb

könnyű nyakláncot, vagy egyszerű gyöngysort viselni. Nyaklánc és gyöngysor mellett más (bross, vagy díszít) ne viseljünk. Ez a túlsúlyosság hatásait kelti és izléstelen.

A rövidnyakú nőknek hosszú, a hosszúnak nőknek pedig rövid nyaklánc illik.

Az arcfonoma határozza meg, hogy milyen fülbevalót hordjunk. A széles, kerekarcúak kis fülbevalókat hordjanak, s vigyázzanak, hogy alakja ne legyen kerek és rikító színű. Az ovális arcú nőknek a hosszúak, vagy a csüngő fülbevaló illik.

Régi szabály, hogy a gyűrű helye a gyűrűs ujjon van. A többi ujjra csak kivételes esetben húzzunk gyűrűt. Az ápolatlan, durva kézen nem szép a gyűrű.

A brossokat mindig aszerint válogassuk meg, hogy milyen ruhát viselünk. Soha se tűzzünk ruhánkra egyszerre több brosst.

Mégegyszer hangsúlyozzuk, hordjunk ékszereket, mert az csinosabbá tesz bennünket, de az ékszerek alakját, színét mindig tartsuk szem előtt, s válogassuk meg, hogy milyen alkalomra, milyen ékszert viseljünk, mert ettől függ, hogy izléselesen hat-e öltözködésünk.

Vizsga-illemszabályok

Nem idejét múlt ceremónia, hanem a vizsgák jelentőségét helyesen mutató tradíció az, hogy a vizsgákon ünnepélyesen felöltözve illik megjelenni. A vizsga komoly aktus, amely azonban nemcsak tartalmi, de formai követelményeket is támaszt. Tiszteletlenséget árul el az, aki ápolatlanul jelenik meg vizsgán.

A vizsga-illemszabályokról újat mondani nehéz, mindent felsorolni azonban lehetetlen. Mégis kísérletet teszünk néhány szempont megemlézésére. Ami az ünnepélyes külsőt illeti, lehetőleg sötét ruhában vizsgáljunk, ez azonban nem kötelező. Tegyük hozzá, hogy a férfiaknak feltétlenül illik nyakkendővel és borotváltan vizsgára menni. Lányok is öltözzenek ünnepélyesen, de inkább építsenek tudásukra, mint női fegyvereikre.

Illik köszönteni a vizsgáztatót, erről a nagy izgalomban szabad megfeledkezni. Előfordul, hogy a vizsgázó véleménye nem egyezik meg a vizsgáztatóval, valamilyen témabeli, vagy osztályzati illető kérdésben. Ellenvéleményét érdeklődésszerűen, s udvarias formában nyilváníthatja ki, feleslegesnek, felcsattanó elégedetlenségnek helye nincs.

Minősíthetetlen magatartás, ha valaki elégedetlensége miatt köszönet nélkül távozik. Nem a tréfa kedvéért jegyezzük meg, hogy a vizsgázókat még akkor is illik köszönteni, ha vizsga után, folyosón, vagy valahol találkoznak velük, ha netán-tán „haragszunk” rájuk. SCHÖNI

JÓ TANULÓ – JÓ SPORTOLÓ

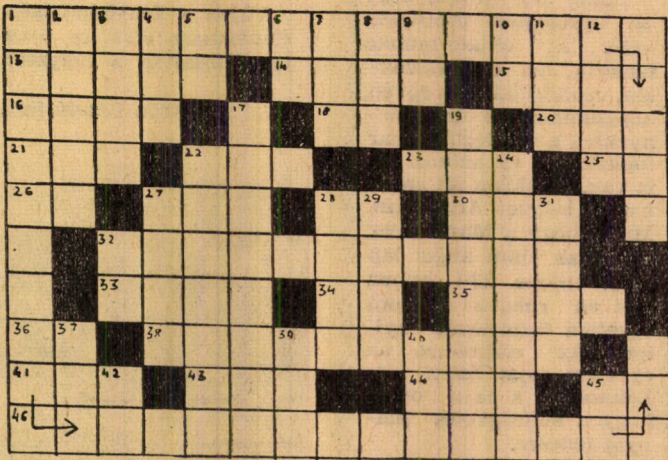
Bemutatjuk László András IV. évfolyam könyvtelvezetőkös hallgatót, aki mind a tanulásban, mind a sportban igen jól megállja helyét.

A tanév eleje óta boldog tulajdonosa a Népköztársasági Ösztöndíjas címnek. Tanulmányi eredménye azóta sem csökkent, féltékeny és jeles rendű volt. Nem könnyű ezt a szép eredményt elérnie, mivel igen sok időt tölt el sportolásban is. Labdarúgó-csapatunk egyik legjobb játékosa. Hogy mégis miért lett a tanulásban és a sportban is kiváló, azt annak köszönheti, hogy a rendelkezésre álló idejét úgy osztja be, hogy mindenre jut belőle. Dél-élelt rendszeresen jár előadásokra, délután pedig — ha nincs edzés — az olvasóteremben, vagy a kollégium tanuló-jában található. Napi munkája után azért szórakozik is. (Mozit, színházat, és a táncot ked-

veli.) A rábizott KISZ-munkát mindig becsületesen elvégzi. Társadalmi munkában is példamutatóan kivette részét. „Nagyon szorgalmas, lelkiismeretes és szerény hallgató” — így vélekednek róla oktatói, csoporttársai és sporttársai. (Kontli)

REJTVÉNYPÁLYÁZAT

VIZSZINTES: 1. Vizszintes 46. folytatása. 13. Dél-kelet-ázsiai ország (fonet.). 14. Ilyen szoros is van. 15. Állat. 16. Híres festőnk egyik vezetője. 18. Herr. 20. Fül ikerszáva. 21. NLO. 22. Szerb férfinév, mássalhangzó. 23. Becézett Ilona. 25. Szid. 26. IO. 27. Kevert alá. 28. Francia szép (fonet.). 30. Fohász. 32. Vizszintes 1. folytatása.

33. Ilyen egyeslet is volt a magyar irodalomban. 34. KO. 35. Kevert drót. 36. Spanyol szabadsághősünk névelője. 38. Vizsz. 32. folytatása. 41. Uzse. 43. Latin „nem”. 44. TLA. 45. Pályaudvar. 46. Füg. 1. folytatása.

FÜGGŐLEGES: 1. A leninizmus meghatározása Sztálin szerint (kötőszó nélkül). 2. Ilyen keféltő gép is van. 3. Középkorban büntetés. 4. Olasz így e... 5. LZ. 6. Személyes névmás. 7. Piacon van. 8. Francia ritkán (fonet.). 9. Földművelésügyi Minisztérium. 10. Világrézünk más-salhangzó. 11. Orosz érc (fonet.). 12. Északi folyó a SZÜ-ban. 17. Zárda. 19. Útra kele. 22. Latin csak keverve. 28. Rádióbemondó nyelvbottlása. 29. Előidéz. 31. Irat. 32. KG. 37. Nem ilyen. 39. XNP. 40. Magyar Távirati Iroda. 42. RA. 45. Nagy magyar költőnk fiának névjele. Ekezeteket nem használunk! Beküldendő sorok: Függőleges 1., vizsz. 45., 1., 32., 38. Beküldési határidő: június 15.

EGY KIS LOGIKA

Egy bokros szigeten egy kecskepásztor őrzi a nyáját. A vízben krokodilok vannak, melyek éhesen várják, hogy a pásztor, vagy a nyáj valamelyik állata a vízbe menjen, hogy ezt felfalhasassák. A sziget keleti sarka kigyullad és a szél pedig keletről nyugat felé fúj. A sziget teljes szélességében ég és a tűz egyre terjed nyugat felé. A nyáj kb. a sziget közepe táján legelész. Hogyan menti meg a pásztor saját magát és a nyáját, hogy a tűz el ne pusztítsa őket és a folyóba se meneküljenek, hiszen ott felfalják őket a krokodilok?

5. számunkban közölt rejtvényeink megfejtései: Keresztrejtvény: Mi a világ célja? Boldogság. S erre esz-köz: Szabadság (Petőfi: Apostol.)

Logika: 1. 59 múlva. 2. a) eset: I. 3. tele, 1 félig, 4. üres. II. 2. tele, 3 félig, 3. üres. III. — tele, 3 félig, 1. üres. b) eset: I. 2. tele, 3 félig, 3. üres. II. 2. tele, 3 félig, 3. üres. III. 1. tele, 5 félig, 2. üres. c) eset: I. 1. tele, 5 félig, 2. üres. II. 1. tele, 5 félig, 2. üres. III. 3. tele, 1 félig, 4. üres.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja. Megjelenik kéthetenként. Szerkesztő: a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: Bögre Katalin. Szerkesztőség: Bp. IX., Dimitrov tér 8. III. 381. Telefon 186-850 (138-as mellék). Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat. Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3. Nyomatott a Szikra Lapnyomdában. F. v.: Kulcsár Mihály.

AZ AKROPOLIS HŐSE

Tízennyolc évvel ezelőtt, 1941. május 30-án a szabadság, a demokrácia, és a civilizáció történelmi bástyáján, az Akropolison a görög nép egy fia, Manolisz Glezosz ronggyá tépte a hitlerista zászlót, s helyére tűzte a nemzeti lobogót.

Akkor még húsz éves egyetemi hallgató volt. Most nevét ismerik szinte a világon. Nemesak azért, mert akkori hőstette a fasizmus ellen bevonult a történelembe, hanem mert azóta is élenjár a

békeharcban. Megjárta a fasiszták és a görög neofasiszták börtöneit. A görög nép még 1951-ben képviselővé választotta bebörtönzött hő-sét, majd 1953-ban szabadon engedték. Azóta Manolisz Glezosz a görög békeharc egyik kiemelkedő vezetője lett. Most újra börtönbe vették kémkedés vádjával. A világ népei és a görögök felháborodottan tiltakoznak ez ellen és összefogtak, hogy megmentseék Manolisz Glezosz életét.

EGY KISFIÚ A NAGY ÓRÁN

III. fejezet.

Lásd, ki mit csinál az órán?

Ex katedra kinyilatkoztatás

„... volt!” — fejezi be a mondatot az előadó, s kis szünetet tart, no nem azért, hogy nevéssenek a viccén, mert azt elfelejtettem közölni, hogy viccről van szó; nem is hangsúlyozta ki, csak úgy oda-vetette, kapásból, szeredgázó gondolatai közül dobta elénk, annyira kibuggyant belőle, és nem is néz rá, ne higgyük, hogy őt érdekli a hatás, már sajnálja is, hogy nevetéssel időt lop el, no persze megérti, hogy nem birunk ellenállni nevetési ingereinknek, de hogy a világot sem akarja e sikert kiprovokálni, csak ül, arcán jóindulatú, elnéző mosollyal, a papírjába mélyed, gondolatai már messze járnak, épp csak a szeme sarkából, csak úgy alulról pillant rá, már akarna beszélni, de még vár, mert ott hátul ketten még nevetnek, elvégre igazán nem haragudhat rájuk, hiszen mindezt ő okozta. Egy szóval még vár, s közben arra gondol, milyen jól is tette, hogy tegnap párszor gyakorolta ezt a viccet a felesége előtt...

„KONTRA ULTI”

„... —!” — no, csak hogy befejezte, már komolyan azt hittem, elrontja a poént, mint a múltkor a konferanszié a Kamara Varietében, emlékszem, az is így nyögte, ez pedig már a „Szabad Száj”-ban benne volt, sőt a „Bor-szem Jankó”-ban, különben is azért ölte meg Kain Áblet, mert ez a vicc már akkor is gyilkos hatású volt, egybéként ezért én is ölni tudnék, ha pl. a Kovács mesélte volna...

...s ennek az embernek van képe ilyen viccet mesélni, te jó isten, s még csak azt sem mondta előtte, hogy: Biztosan ismeritek ezt az ősi viccet... a, de hogy, úgy tett, mintha akkor találta volna ki. Most meg úgy ül itt, mint aki valami nagy dolgot cselekedett, nevetni kell, hogy lesi a hatást, persze most mi hangosan röhögünk, hadd legyen meg az öröme. Különben is én csak azon nevetek, milyen

kétségbeesetten várja, hogy nevéssünk, hiszen ez ember-társi kötelességünk, no persze, csak finoman, nem úgy, mint az a stréber Jóska, az pofátlanul beleröhög a képébe, jó, hogy nem megy oda a szünetben, mint szokta, hogy mondja el újra a poént... igen, én csak halvány mosolyt engedek meg magamnak (s ahhoz is mekkora erőfeszítés kell), no igaz, a szemébe kell nézni, lássa, én értem az ő szellemességét, no most már mindenki elhallgatott, most megliköm a Kovácsot, s már csak mi ketten nevetünk, lám észrevette, hogy csak mi ketten nevetünk, úgy ni, most folytatni akarja, most már abba is hagyjuk, de persze majd időnként hosszan, figyelmesen nézni kell rá, ne pazarolja hiába hálás mosolyát...

„Még öt perc... mutatja Kovács az óráját. Igen, még öt perc, háromszázig kell számolni és vége, csengetnek. Hőszünk ül a hátsó padban, már semmit sem csinál, nem érdeklődik semmi, tőle akár százszámra mondhat viccet az előadó, ujjával dobol a padon... még négy perc, vagy csak három és fél... már igazán befejezhetné, értse meg keaves előadó elvtárs, neki sietnie kell, neki minden perc drága, jó nagy zajjal dobálja be füzetét a táskába, minek ez az időhúzás, hát nem érti, hogy magának két órája van, semmi az a két perc, majd szünet után gyorsabban fog beszélni... Ő pedig tükkön ül, neki rohanni, szaladni, vártni kell... no tessék, már szól is a csengő... egek, ez még mindig beszél... no, végre!...

Aztán, hogy az előadó befejezte, feláll, lassan, kényelmesen nyújtózik, majd beszélgetve kísétál a folyósóra, ott rágyújt és élénk lelkesedéssel sajnálkozik a Fradi legújabb vereségén.

Aztán, mikor becsengetnek, eldobja cigarettáját, s míg a többiek bemennek, ő elrohan... oda... s aztán, mikor már senki nincs kint, benyit az ajtón, lassan, óvatosan, de azért lássák, hogy ő sietett, rohant és... és így tovább, és így tovább az idők végeztéig.

Avar János

Egyszerű és csinos viselet

1. Fehér alapon sötétkék, piros, vagy feketepettyes szaténkartonból ajánljuk ezt a nagyon fiatalos ruhát, megfelelő és színtartó paszpolozással. Jó ötlet és izléses a raffiából készült öv viselése.

2. Két javaslat a csikos anyagok és kivágott ruhák kedvelőinek. A látszat csal: a vékony csikozású erősít jobban! (Persze, csak ebben az esetben.)

Nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok

A IV. évesek búcsúbankettjén elhangzott óda:

A menzán mindig jókat nevetek, Ha leadok egy tavaly lejárt jegyet. Sőt, hogy-ha végre znejmi marha van, Ujjongok az örömtől boldogan. Nem tudom, kinek volt az ötlete, Hogy így kedveskedjen nekünk vele. És kértem gyorsan, még egy adagot, Én nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok.

A folyosón beszélgettünk minap, S bíráltuk persze, mind a lányokat. És mondta közülük nevete egy, Hogy tele van velük a Gellérthegy, Én értetlen néztem reá nagyon, Mi jó van abban, azt nem tudhatom. Mert Gellérthegyre sosem baktatok, Én nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok.

Nekem van három katalógusom, Riadtan mondták az évfolyamon. És reszketően futkosnak fel, s alá, Nem írják az indexüket alá. Mindenki fél és látom, milyen nagyon, Csak engem nem tölt el az izgalom. Mert órákról sosem hiányozok, Én nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok.

A vizsgákon ezt hallottam minap, Hogy kevés volt egy tárgyra a hét nap. Mert ha naponta száz oldalt veszek, Félig sem vettem át a jegyzetet. Nekem ezzel nem gyűlik a bajom, Nem kell félnem, hogy vizsgám elrontom. Mert évközben is mindig tanulok, Én nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok.

Nem volt hiába a nagy szorgalom, Habár az esgért dadogtam nagyon. Éj-nappal, biz én tanultam sokat, Mégis úgy örültem, hogy esget ad. És mikor egyszer szembe jött velem, Boldog voltam, hogy üdvözölhetem. Már messziről köszöntem jó nagyot, Én nem hiszem, hogy „közgázós” vagyok.

Négy év milyen gyorsan telt el nekünk, Még néhány nap és elhelyezkedünk. Im elhagyjuk végleg a padokat, Mert vár ránk a sok vállalat. Jó állást kapunk, biztos nem kevést, S már úgy várom az első fizetést. Biztos kétf ezret mindjárt kaphatok, Én nem hiszem, hogy „normális” vagyok.

6. REJTVÉNYSZELVÉNY